

Erstatningsret

Der findes ikke nogen lov, der handler om, hvornår man ifalder erstatningsansvar, og hvad betingelserne er herfor.

Erstatningsansvarsloven (EAL) handler mest om beregning af erstatning for personskade og mulighederne for bortfald og lempelse af et eventuelt erstatningsansvar.

Grundlæggende erstatningsbetingelser

For at kunne fastslå, at en person skal betale erstatning til en anden, er der en række faktorer der skal være opfyldt.

1. Der skal være lidt et tab, der kan gøres op i penge.
2. Der skal være et ansvarsgrundlag.
3. Der skal være en årsagsforbindelse mellem skadevolders handling og den skete skade.
4. Den skete skade skal være påregnelig følge af handlingen.

Der må ikke foreligge en objektiv ansvarsfrihedsgrund, som f.eks. Nødværge

Hvis disse betingelser er opfyldt, er skadevolder erstatningsansvarlig. Herefter skal man så se på, om skadevolder skal betale fuld erstatning eller om der skal betales et mindre beløb. Det kan f.eks. Være i følgende tilfælde:

- Skadelidte er selv mere eller mindre ansvarlig for skaden
- Skadelidte er dækket af forsikring
- Skadevolder var på job, da han forvoldte skaden
- Skadevolder er et barn
- Der er særlige årsager, der kan begrunde en lempelse

Tab:

Der kan ikke gøres krav om erstatning i anledning af sentimental betydning.

Tabet skal - enten direkte eller indirekte - være påført den skadelidte af en anden: en skadevolder.

Ansvarsgrundlag:

For at pålægge en person et erstatningsansvar skal der være et grundlag. Det almindelige ansvarsgrundlag i dansk ret er culpa. Når man bruger culpavurdering til at vurdere en skade, skal man se på, hvordan skadevolder har handlet.

Culpa: Det almindelige ansvarsgrundlag i dansk ret. Skadevoldende handlinger, kan vurderes efter: hædeligt, simpelt uagtsomt, groft uagtsomt og forsætligt.

For at vurderer hvordan skadevolder har handlet, sammenligner man med 'bonus pater familias', som er et normalt, fornuftigt og ansvarsbevidst menneske.

Der er nogle lovgivninger, hvor det vil være nemt at vurderer en persons handlinger, da loven afgør hvorvidt handlingen er uagtsom. Ved ukendskab til loven, vil skadevolder muligvis stadig skulle stå til ansvar.

Findes der ikke forskrifter, ser man på hvad der er sædvane. Altså god skik.

Hvis man konstaterer, at et barn er ansvarligt, åbner bestemmelsen som nævnt op for, at man efterfølgende reducerer barnets ansvar. Lempelsen kan begrundes i:

- Manglende udvikling hos barnet
- Handlingens beskaffenhed
- Omstændighederne i øvrigt

Der er ingen identifikation mellem børn og deres forældre, i modsætning til hvad der gælder for en hund og hundeejeren. Dermed har forældre krav på erstatning for tab, som børn påfører deres forældre, og forældre er ikke erstatningspligtige for deres børns handlinger. Dog gælder det at: har forældrene tilsidesat deres oplysningspligt, kan de dog ifalde ansvar, men det vil ofte kun gælde helt små børn.

I de fleste indboforsikringer er der indbygget en ansvarsforsikring for børn. Loven har dog kun betydning for uforsikrede børn, samt unge mellem 14 og 17 år.

Erstatningens størrelse

Tingskade:

Er en ting totalskadet skal man have en erstatning svarende til genstandens værdi. Det kan være svært at finde frem til denne pris, derfor er der et princip man som udgangspunkt benytter sig af: prisen på at anskaffe sig en ny genstand med fradrag for slitage.

Hvis genstanden ikke er totalt ødelagt, skal man have erstattet forskellen på værdien af genstanden før og efter skaden.

Personskade:

Ved personskade er det svært at vurdere skaden. Derfor operere erstatningsansvarsloven med to forskellige typer af kompensation: erstatning, der skal dække dokumenteret økonomisk tab, og godtgørelse, som ikke behøver at involvere et dokumenteret tab. Erstatning for (økonomiske tab) omfatter:

- Helbredelsesudgifter og andet tab
- Tabt arbejdsfortjeneste
- Erhvervsevnetab
- Forsørgertabserstatning

Godtgørelse (for ikke-økonomisk skade) omfatter:

- Svie og smerte
- Varigt mén
- Tort

Økonomisk tab:

- Helbredsudgifter: Der er kun erstatning for helbredende behandling og ikke for lindrende behandling.
- Andet tab: dette kan indebære flytteudgifter, hvis man er nødsaget til at flytte til en mere handicapvenlig bolig.
- Tabt arbejdsfortjeneste: Erstatningen udmåles før skat for den periode, hvor skadelidte er uarbejdsdygtig.
- Erhvervsevnetab: denne type erstatning betales, indtil det endeligt er muligt at vurdere skadelidtes fremtidige erhvervsevne. Herefter skal der betales for erhvervsevnetab. Der skal i dette tilfælde